

vega leta dan božičnico za farne uboge in porazdeliti med nje v posameznih vaseh župnije od tretjerednikov in Marijinih družbenk nabrane milodare v denarju, živilih in obleki. Na Silvestrovo nedeljo dne 31. decembra je vprizorila gasilska četa pred polno dvorano šaloigro »Davek na samce«. Na Novo leto dopoldne dne 1. januarja, je bil prvi sestanek SVD s predavanjem g. šolskega upravitelja, popoldne pa božičnica za farne uboge. Pred jaslicami in okrašenim božičnim drvescem je bila deklamacija ter govor g. župnika. Zapeli smo ljubko uspavanko ubogemu, a vendar neskončno bogatemu betlehemskemu Detetu »Sveta noč, blažena noč«. Nato so se razdelila nabrana darila: 360 Din, 113 kg moke, 160 kg krompirja, 15 kg žita, nekaj fižola, koruz, ovsu in zabele ter 1 voz drv. Vrhutega še: 10 jopic, 3 nederce, 2 krili, 1 plet, 2 celi obleki, 5 robcev za na glavo in 1 pelerino. Za eno ubogo se je nabavila pečica z dimniškimi cevmi. Velikodušnim darovalcem Bog povrni, ubogi pa naj zahvalijo božje Dete, da je naklonilo tako dobra srca. — Ker je našemu Slovenskemu katoliškemu izobraževalnemu društvu zopet dovoljeno poslovanje, se je stari odbor po dolgem odmoru dne 7. t. m. sestel in na svoji seji sklenil, da boji občni zbor društva dne 21. t. m., popoldne po večernicah. Upajmo, da bo društveno življenje tudi v novem letu živahno plulo po vseh žilah našega farnega občestva in bo kapital, naložen v naši Slomšekovi dvorani, dajal visoke duševne dividende in obresti naši ljubljeni mladini.

Bolniški stroški.

Bolniških stroškov za zdravljenje v javnih bolnicah ne plačajo tudi revnejši posestniki in obrtniki po členu 68 finančnega zakona za leto 1933-34. Tozadevni izveček se glasi:

Pri obračunavanju in izterjavi bolniških stroškov v javnih bolnicah se morejo smatrati za siromašne osebe, ki so oproščene plačila bolničnih stroškov, te-le osebe:

1. Za zdravljenje v bolnicah za duševne bolezni davčni obvezanci z letnim neposrednim davkom do vseh 400 Din.
2. V ostalih javnih bolnicah in to:

a) davčni obvezanci z letnim neposrednim davkom, izvzemši davek na hišo, v kateri stanujejo in od katere nimajo nobenega dohodka, do vseh 200 Din;

b) vdova z več kot tremi maloletnimi otroki in starešine zadrug z več kot tremi maloletnimi domačini z letnim neposrednim davkom do vseh 400 Din.

S to ugodnostjo se ne morejo koristiti tisti, ki plačujejo neposrednega davka do 200 Din, odnosno do 400 Din na leto in imajo kakšno drugo imovino ali dohodek, na kar se jim osebno predpisuje davek, kakor n. pr. vrednostne papirje, denar, naložen plodonosno pri denarnih zavodih, v kakšno trgovino ali podjetje, komanditno vložen denar, delniško glav-

nico, koncesijo o oprostitev plačevanja davka in podobno.

Plačevanja bolničnih stroškov so oproščene ne glede na davke tudi vse osebe, za katere se ugotovi, da bi plačilo bolničnih stroškov ogrožalo njihov ali njihove rodbine gospodarski obstanek.

Torej po tem členu zgoraj navedeni niso obvezni plačati računov za svojo zdravljenje v javnih bolnicah. V slučaju pa, da je kateri, ki ne plača več ko 200 Din, oziroma 400 Din, neposrednega davka — brez zgradarine — in nima drugih dohodkov ali imovine, ki jih navaja prej navedeni člen finančnega zakona, dobil tak račun, ga lahko mirno vrne dotični upravi bolnice ter se pri tem sklicuje na člen 68 finančnega zakona za leto 1933-34.

Ojstrica nad Dravogradom. Naš novoizvoljeni krajevni šolski odbor se je pri svoji prvi seji takole konstituiral: predsednik Franc Korat, po domače Lebart, posestnik, Ojstrica; poslovodja g. upravitelj šole Mirko Sadar; blagajnik g. Martin Zechner, gozdar, Gorice; člani: župnik Rudolf Kociper, posestnik iz Velke J. Kuster in posestnik iz Gorice Janez Očko, po domače Kraker.

Ojstrica nad Dravogradom. Na Štefanovo je bil o priliki pontifikalne sv. maše g. prošta Volbenka Serajnik v Dravogradu umeščen kot župnik na našo župnijo č. g. Rudolf Kociper, ki že osem let med nami deluje kot dušni pastir naše in perniške župnije. Na Novo leto smo ga potem spremili v procesiji v cerkev in prosili sv. Duha pomoči in milosti, da bi vsi, g. župnik in farani, iz tega novega razmerja podane medsebojne obveznosti zamogli zvesto spolnjevati, dokler bo le to hotela neskončno modra božja Previdnost!

Marenberg. »Nič novega pod solncem« pravi zelo star pregovor, nam pa je novo leto prineslo res neko posebno novost. Tovorni avto je že enkrat pripeljal in bo odslej vsak mesec enkrat iz Maribora vsem tistim uradniškim družinam, ki so pristopile k »Društveni na-

bavljalni zadrugi« za uradnike. Pravijo, da vseeno bolj poceni pride in sicer vse razven drv, ki so tam dražja, četudi avto pripelje iz Maribora. Povrh pa še vse ude tiste zadruga čaka ob novem letu 4-5odstotna provizija. — G. Oto Preglan, ki je imel v najemu restavracijo Lukas, se je odselil na svoj dom, restavracijo pa je prevzela lastnica sama. — Tuk. jetničar in sodnijski sluga g. Arh je vzel v najem posestvo g. Soreca, carinskega uradnika v Dravogradu. — Poročila sta se letos že dva para: čevljar Ivan Müller s sobarico Lucijo Holcman, in najemnik Leopold Plevnik s Terezijo Ratiznojnik. Za temi prihajajo še drugi pari.

Sv. Primož na Pohorju. Kaj pa planinci? Gospodarska stiska, deloma tudi že beda, nas tlačita. Zraven pa še precej huda zima, ki je veliko prehitro prišla, da se nismo mogli zadosti preskrbeti ne z drvami, ne s steljo. Saj so naši najvišji planinci že od Vseh Svetih stalno pod snegom. Prej pa deževje. — Na Štefanovo so imeli naši šolarji, katerih je blizu 70, dobro uspelo božičnico z malo igro in veliko deklamacijami. Večinoma so se dečki in deklice dobro postavili, v veliko veselje navzočih staršev in drugih gostov. Nato je sledilo obdarovanje, h kateremu so prispevali nekaj CM družba, nekaj banska uprava, nekaj nekateri dobrotniki, večidel iz Maribora. G. šolski upravitelj Pišec je z veliko skrbjo in s trudom vse zbiral in pripravil. Bili so

svojih tlačanov stari, vsled povodnji poškodovani jez onkraj Veržejja tako, da se je obrnila Mura naravnost proti omenjenemu naselju. Radi svojevoljne uravnave v Radgono sklicane razprave 31. marca in 28. oktobra so ostale brez vsacega uspeha.

Deželni stanovi so sklenili januarja 1593, da bodo odstranili pod vodstvom deželnega glavarja Veržejce ogrožajoče jeze in bodo napeljali Muro v staro strugo, kakor hitro ne bo reka več zamrznjena. Temu uresničenemu ukrepu so se postavili po robu Madžari. Pošteno so pretepli več štajerskih delavcev, a jez je le zginit. Pri tej priliki so pograbili Muropoljci in vrgli v Muro nekega madžarskega davkarja, ki je hujskal svoje ljudi na pretep in nasilen obračun.

Thurzo le ni odnehal. Zbral je precej vojaštva in civilistov, ki so hoteli zgraditi nove jeze. Tokrat so bili Štajerci odločni, da zabranijo madžarsko kljubovalnost z orožjem. Deželna vlada je poslala na Mursko polje konjike, topništvo in pehoto. Prišlo bi bilo do redne bitke, da ni posegel vmes cesar Ferdinand. Prepovedal je oborožen spopad Štajercem in Madžarom. Kiseški junak Nikolaj Jurešič je prejel povelje, da odleti s svojim vojaštvom na sporno ozem-

lje in poskrbi za red in mir. Dokler je taboril Jurešič v Veržejju, je vladal na obeh straneh mir.

V poznejših letih so se ponavljali slični prepiri pogostokrat in se zaključevali začasno s krvavimi praskami.

Eni so napadali druge ter rivali Muro zdaj sem zdaj tja. Vlada je vedno omahovala, je pač ostalo vse pri starem. V neštivilne struge ter vijuge do naših dni razkopana Mura kliče v spomin tudi današnjemu rodu, kakí sosedi so že bili Muropoljem Madžari, predno so se čisto pobratili s Turki in so pričeli vpadi ogrskih Krucev na Štajersko.

Iz baškar iz zgodovine zajetega je razvidno, da so bili tudi muropoljski tlačani kljub pritisku grajske pete in udarcev pesti proti tako vabljivemu pokretu, kakor je bil kručevski. Obmejni Muropoljci so znali, da bo ropal ogrski tolovaj najprej brezskrbno doma. Ko bo oplenjena domovina, bo prišlo na vrsto Mursko polje.

Glede zavarovanja napram Krucem se je prvi zgnil Veržej. Dolgoletni budnosti, hrabrosti in malodane nepretrgani pripravljenosti Veržejcev gre za sluga, da so bili vpadi Krucev koj v začetku oslab-

tere je razdelil med nje. Na ta način se je spoprijateljil tudi še z moškim spolom. Indijanci so mu zaupali celo skrivnost pridelave domačega palmovega žganja, za kojega pridobivanje poseda vsaka družina poseben del palmovega nasada. Omamljivo pijačo daje temu plemenu akuri — palma, kateri zgoraj izpraskajo luknjo in v to se nabira sok. Sok je mlečno bel, ima dober okus in ga izsesajo iz luknje na palmi s pomočjo cevke. Zjutraj vpliva pijača še bolj mamljivo nego zvečer, in to radi tega, ker se vrši v noči močnejše alkoholno vretje. Vsak dan izpijejo celo zalogo. Ako ostane nekaj

obdarovani vsi otroci deloma s čevlji, deloma z blagom za obleko, deloma celo z obojim. Zato res zaslužena hvala g. upravitelju!

Sv. Primož na Pohorju. Statistika! »Kaj boš Majhna farica. Morda na leto poldrugi krst. Vsako tretje leto ena poroka. Pokopališče pa tako lahko date v najem.« Oho, prijatelj, tako pa ne! Torej poglejmo! Lansko leto rojstev 18, pogrebov 13, porok pa 7. Če pogledava za 10 let nazaj, najdeva rojstev 189, umrlih ravno 100, porok pa 44, torej povprečno letno 19 rojstev, 10 umrlih, poročenih pa 4 pare in pol. Pa ne da bi ostal eden brez para. Pri 450 prebivalcih to že zadostuje. Naše ljudstvo je pravno še zdravo. Hitro po Novem letu smo pokopali Sabodinovega očeta, ki je dolga leta trpel s svojo vso razjedeno nogo. Na Sv. Treh Kraljev dan pa 35letnega, sicer vedno zdravega fanta hlapca, ki ga je zadela nenadoma možganska kap, Ivana Knez. Sveti jim večna luč!

Št. Peter pri Mariboru. Cenjeni g. urednik! Presneto dolgo se že nismo oglasili. Ste pač menda mislili, da smo vsi šentpeterski smučarji že v »penziji«. Smo pač v času vseh mogočih kriz bolj skromni. Nismo se pa smučekemu športu odpovedali, tega pa ne. Na praznik dne 6. januarja smo »rajsali« po pohorskih vrhovih z vrhlini Maratónci, kjer smo tudi »i« včlanjeni. Naš dični L. je postal že kar nevaren »Mariborec«. Pravi, da odkar je vpisan v športnem klubu, jo v nedeljo kar iz cerkve mahne na smuk v božjo naravo. Naši fantje niso kakor tisti človek, ki je od Boga prejel talent, pa ga je zakopal v strahu, da ga ne izgubi. Zavedajo se, da pri športu postanejo mišice in volja močna. Za 2. februar pa pripravljajo velike tekme za prvenstvo Št. Petra. To bo za šentpeterčane senzacija. Smučalo bo vse, kar leze in gre. Tako se naši fantje utrjujejo, da bodo imeli dovolj moči in korajže, obdelovati mater zemljo, ki jim bo dala ljubih kruhek, ko pojdejo spet na smuk.

Sv. Marjeta ob Pesnici. Skozi našo župnijo je šel na dan Svetih Treh Kraljev t. l. smrtni sel in se je ustavil, da izvrši svojo nalogo. Preminil je tega dne v vasi Ložane mladi družinski oče in posestnik Gregor Polanec v svojem 34. letu življenja. Že pred nekaj leti ga je sredi neumornega dela, ko si je marljivo kakor čebelnica s svojo življenjsko družico gra-

dil in utrjal prijetno družinsko ognjišče, napadla zavrtna bolezen, ki se je polagoma izcimila v srčno vodeniko. Ta ga odslej vkljub zdravniški pomoči ni marala več zapustiti. Mladi hrast je hiral, ki bi moral poganjati in cveteti in rasti v ponos vsem, ki so ga videli. Hudo se stori človeku, ki je gledal ob njegovem mrtvaškem odru poleg bridko iščeče mlade matere še troje malih otročičkov, kako so skrivnostno tiho stopicali po sobi, da ne prebude spečega ateka. Z njim smo izgubili okoličani, ki nam je bil vedno v pomoč s svojo vprežno živino, koristnega in nenadomestljivega sosedu, »Slovenski gospodar« pa svojega zvestega naročnika. Njegovo priljubljenost v župniji je najbolje pokazala nenavadno lepa udeležba ob njegovem sprevedu dne 9. t. m. Obenem smo imeli priliko tega dne prvič slišati pogrebne obrede v slovenskem prevodu, kar bo spomin na nepozabnega pokojnika v naz še poživiljalo. Svetila njemu večna luč, preostali jokajoči ženi pa naše globoko sožalje!

Sv. Anton v Slov. goricah. Z Novim letom sta se preselila v Ptuj brata Pravdič z nekaterimi somišljeniki. Vneto sta se udeleževala tudi v društvenem življenju. Sploh sta bila nad vse požrtvovalna za vse viteško, nacionalno in napredno. Da bi bili vsi njuni sodelavci v kratkem deležni enakega povišanja, to je iskrena želja vseh poštenih Antonjevcov!

Sv. Ana v Slov. goricah. Zdravstveno stanje v župniji je bilo v zadnjih štirih mesecih precej ugodno. Od septembra do decembra t. l. je bilo 9 mrtičev. V mariborski bolnici je v sredo dne 3. januarja umrla Terezija Kolar po težki operaciji. Naj v miru počiva! Možu in otročičem iskreno sožalje! — Statistika o ljudskem gibanju v letu 1933 je sledeča: Rojenih je bilo 89, umrlo jih je 64, poročenih je bilo 30 parov, sv. obhajil je bilo 14.177, za 1006 več kakor leta 1932. Začeli smo v cerkvi z ljudskim petjem, ki zelo poživilja versko gorečnost in pobožnost. — Naš stari znanec in prijatelj »Slovenski gospodar« je imel ob koncu t. l. 175 naročnikov. Zdaj jih je še več, ker so ga mnogi na novo naročili. Vsako nedeljo se prodaja »Slovenec« z nedeljsko prilogo. Tudi nabožni listi so zelo razširjeni. Vsi zavedni katoličani, na delo in v boj za

katoliški časopis! Denar, ki ga izdamo za dober tisk, ni izgubljen, ampak dobro naložen kapital, ki nese bogate obresti.

Šmiklavž pri Ormožu. Tužno so peli zvono-vi in odmevali v naših srcih, ko smo dne 9. t. m. izročali materi zemlji telesne ostanke daleč na okoli znanega in povsod priljubljenega Rižnarjevega očeta. Od blizu in daleč so prišli sorodniki, znanci in prijatelji, da izkažejo rajnemu zadnjo čast in ljubav. Štiri duhovniki in velika množica ljudstva ga je spremljala k zadnjemu počitku. Bil je pa tudi vsega spoštovanja vreden mož, kakoršnih je dandanes vedno manj. Pokojni Karol Rižnar je bil rojen v Zerovincih dne 27. oktobra 1857 kot sin ubogih viničarskih staršev. Po dokončani šoli, ki jo je posejal v Svetinjah, se je v Ormožu učil zidarske obrti in bil nato šest let pri vojakih. Vrnivši se domov, se je poročil dne 6. februarja 1884 v Šmiklavžu in s 50 goldinarji v žepu kupil lepo posestvece v Plešivcu ob vznožju slovitega Jeruzalema na prijaznem gričku. Kot mož dela in molitve, zaupajoč v svojo mlado moč in božjo pomoč, je kmalu poravnal dolgove, ki so težili posestvo, a vrhu tega oskrbel vsem svojim številnim otrokom (6 jih še živi, 1 je padel v vojski) življenjski obstanek. Vsi otroci so preskrbljeni v primer-nih službah ali na posestvih. In ko je leta 1927 izročil posestvo svojemu najmlajšemu sinu Jožefu, njegova snujoča skrb in delujoča roka v blagor otrok še vedno ni mirovala, dokler mu ni zavrtna, huda bolezen pred 5 meseci s silo iztrgala zidarsko kladivo iz rok. Hotel je še letos v krogu svojih ljubljanih otrok obhajati svojo zlato poroko, a Bog je sklenil vse drugače! On, ki ga je v zdravih in bolnih dneh pogosto sprejemal, vanj tako trdno zaupal in težko, dolgotrajno bolezen tako boguvdano prenašal, ga je gotovo okrasil z neminljivo zlato krono, Marija Mati božja pa nagradila svojega zvestega služabnika (bil je član moške Marijine družbe v Svetinjah) z večnim plačilom. Bil je rajni Rižnarjev oče res tisti pravilnik, ki iz vere živi in katerega smrt je zato dragocena v očeh Gospodovih. Mir njegovi blagi duši, ženi-vdovi in otrokom pa naše iskreno sožalje!

Konjice. Tujcu, ki pride v naš trg, pade takoj v oči hiša tukajšnjega trgovca Martina Šumerja, ki še vedno nosi »spomine« na lanski

soka v izvrtani luknji na vrhu palme, se tako pokvari, da ne da palma več nobene tekočine.

Guato Indijanci so ribiči in se poslužujejo pri ribljenju samo lo-ka ter pušice. Lovijo tudi jaguarje ter krokodile, katere pobijajo z lesenimi sulicami, kojih konci so oprem-ljeni z jaguarjevo ko-stjo. Od krokodila posebno čislajo rep. Uživa-je še tudi meso opie in močvarnega jelena. Množin mušic, ki frčijo po močvarah Guato bivališč, si niti pred-stavljati ne moremo. Nad vsako naselbino frfota neprestano gost oblak teh malih mušič-jih mučilcev. Samo radi mušičje nadloge

ljene, dostikrat sploh preprečeni in tolovajske tolpe razkropljene in pobite do zadnjega moža po raznih naseljih Murskega polja.

II

Ob času naše povesti je obstojala v Veržeju dobro izvežbana četa strelcev v stalni pripravljenosti, da brani dom in imetje prvotno pred Turki, veliko pozneje proti Krucem. Veržejski strelci se omenjajo v listinah od 1550. Strelci so odbijali tako hrabro Kruce, da jih je pohvalil cesar Jožef I. za njih vztrajnost, hrabrost in požrtvovalnost v listini, izstavljeni 27. novembra 1706 na Dunaju. Iz vsega, kar je zgodovinsko znano in potrjeno o veržejski strelski četi, je razvidno, da so bili nekdanji Veržejci vrli junaki, na katere so lahko ponosni njih potomci še danes.

Ko so posečali madžarski Kruci muropoljske kraje in jih uničevali z ognjem in mečem, stopata v ospredje obrambnih junaštev vodja veržejskih strelcev Karol Ropoša, zastavonoša Franc Čopora in trobentač Andrej Husijan. Veržejci se spominjajo še danes Ropoša in Čopora. Kadar slišijo po trgu bobnanje tamburja današnje strelske čete, pravijo, da poje

boben: »Ropoša ni, Čopora ni, ga ni, ga ni, regenta ni, regenta ni«, kakor bi žaloval boben še danes za davno preminulima junakoma.

— — —

Karol Ropoša je bil imovit veržejski kmet. Študiral je celo v Varaždinu. Sin edinec je pustil učenje, prevzel posest in kot šolan kmet je zavzel kmalu med domačini vodilno mesto. Od njega sta ohranjeni do danes dve pismi ter več podpisov. Pisal je lično latinščino. Podpisoval se je: Carolus Roposcha. Bil je močne postave, prikupljivega obraza, neustrašljiv in vojaško izvežban. Zanimal se je za dogodke tostran in onstran Mure in se zavedal, kaj da imajo pričakovati Veržejci od tolovajskih ogrskih tolp, ki so že domovino pustošile liki kobilice. Da bi ne bili Veržejci nepripravljeni kot najbližji sosedje napram Krucem, je položil vso skrb v dobro izvežbanje ter obo-roženje strelske čete, izbrane iz najboljših domačih fantov in mož.

Ustno izročilo trdi o njem, da je nosil železno srajco, jeklen oklep, jezdil je konja plavca, bil je zamrznjen, da se ga sovražne kroglice niti prijele niso.

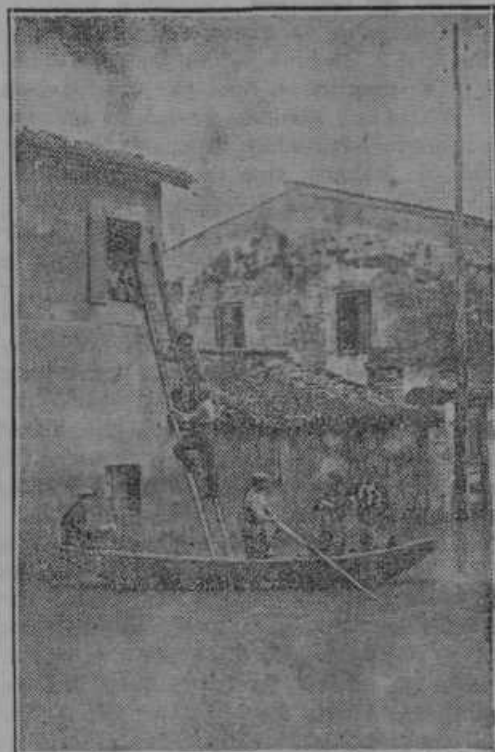
15. oktober. Neznani zlikovci so namreč tisto noč grdo pomazali njegovo hišo s terom, kar se ne da tako lahko odstraniti. G. Šumer je pustil ta »spomin« na svoji hiši, češ, naj vsakdo vidi na lastne oči delo nekaterih konjiških »kulturonoscev«. Toda polagoma jih je postalo sram lastnega dejanja. Zato so zlobni jeziki začeli širiti vesti, češ, g. Šumer si je sam pomazal svojo hišo. Izmed širiteljev teh vesti so bili dozdej že trije obsojeni. Najprej je g. Šumer vložil tožbo po svojem zastopniku dr. Macarolu proti Francu Blaževiću, peku v Konjicah. Sledila je poravnava in Blažević je objavil svoj preklie tudi v »Slovencu« in v »Jutru«. Kot drugi je bil obsojen zaradi širjenja teh vesti občinski redar Friderik Rebernak na deset dni zapore in 100 Din pogojno na 1 leto. Tretji je prišel na vrsto trgovec s kurami Ciril Zager, ki se je pa poravnal in plačal sodne in odvetniške stroške. Morda še bodo sledili drugi. G. Šumer je vložil tožbo tudi proti občinskemu tajniku Kolšek. Drugih posebnih novic pa zdaj ni. Snega imamo veliko in prav pridno se smučamo. Gospod uredniki! Pridite se še Vi smučat, potem si tudi Vi lahko ogledate Šumrovo hišo z moderno »dekoracijo«.

Šmartno ob Paki. Že dolgo se ni zgodilo pri nas kaj tako pretresljivega, kakor sta bila dogodka dne 6. in 7. t. m. V nedeljo zjutraj je odjeknilo po vsej župniji: ubojt v Gorenjem leži na cesti proti Šmartnem kakih 50 m od zadnjih hiš mrtev Martin Meh, 34letni posestniški sin iz Rečice. Kolikor je mogoče dognati, je prišlo do poboja takole: V soboto, na praznik, zvečer je vzel hlapec posestnika in najemnika gostilne Gorjup v Gorenjem na sani svojega gospodarja dva fanta, eden od teh je ubiti Martin Meh, in ju je peljal v Gorenje v gostilno svojega gospodarja, kamor so dospeli iz Šmartnega malo pred 11. uro po noči. Martin Meh popije nekaj, proti polnoči plača in hoče oditi. Najemnik gostilne Franc Verdev, po domače Pungertnik, se začne tedaj z njim prepirati radi plačila. Trdi namreč, da mu je Meh dal le 10 dinarski novc, Meh pa pravi, da 10 dinarski novc. Po kratkem prepiru Meh odide, a zunaj udari po oknu, ne da bi se moglo ugotoviti, zakaj. Morda zaradi tega, ker mu je spdrsnilo, morda nalašč. Najemnik Verdev plane iz gostilne in z njim še

njegov hlapec in neki Feliks Tajnik iz Penke pod Škornjem; vsi hitijo za Mehom, ki je bežal. Ko ga dohitijo, udrihata po njem z latami močno dva. Takoj po par udarcih se Meh zgrudi in obleži, njegovi preganjavci se pa vrnejo v gostilno. Meh je tam na cesti izkervavel in izdihnil. Tovariš, ki je z njim došel v Gorenje, a se pretepa ni udeležil, ga je domov grede obrnil; ko je videl, da je mrtev, ga je pustil in šel dalje. Kdo je ubil Meha? Verdev je skušal odvrniti od sebe sum in je kmalu po dogodku šel zadevo prijaviti orožništvu v Mozirje. Zaslisevanje pa je vodilo vedno bolj k prepričanju: eden od napadalcev ga je. Verdevove izpovedbe se ne krijejo z ugotovitvami, krije se pa, kar izpove Tajnik, ki se je v nedeljo šel sam javiti orožništvu, potem pa sodnji v Soštanj. Sodnijska komisija je ugotovila, da je imel Meh dva udarca na glavi: eden mu je zdrobil lobanjo zadaj na glavi na mnogo kosov in je bil smrtonosen; drugi pa bi ga bil ohromil za vse življenje, če bi morda še ostal živ. O Mehu vsakdo trdi, da je bil močan in dober delavec. Veliko več pozornosti je zbuja zadnje čase Verdev. Rodom je iz Polzele in se je priženil pred kakimi dvema leti na lepo Pungertnikovo posestvo v Gavcih. Že to je bilo nekaj izrednega. Še izrednejše je bilo življenje, ki je sedaj tu začelo, in gospodarjenje. Obilno je tekla pičja in vedno skoraj se je razlegala od hiše vesela pesem. Verdev si je dal napraviti nov čebelnjak, zraven pa je pridno sekal lepi gozd, ki je bil bogastvo hiše in radi katerega je že marsikdo zavidal Pungertnikove. Še izrednejše je bilo, da je ta mladi gospodar vzel v najem gostilno v Gorenjem, najprej eno, potem pa drugo. Dobri gospodarji so radi tega in radi mnogih govoric zmajevali z glavo... — Dne 8. t. m., v ponedeljek, nas je presenetila novica: utonil je v nedeljo zvečer v Paki v Penku posestnik in železniški delavec Franc Klančnik. Šel je isti dan s svojim sosedom v Gorenje si ogledat kraj uboja, nato pa malo v gostilno. Domov se je vrnil sam, brez tovariša, ki je čakal nanj. V temi je iz nepojasnjenega razloga že blizu doma krenil s ceste na napačno pot in po par korakih padel v Pako, ki je tam izpodjedla zemljo ter je zelo globoka. Lovil je z rokami za zemljo, travo in kar bi mogel doseči, poznalo se je to na rokah, a ni

se mogel rešiti v temi iz mrzle vode. Zapuščena žena in šest večinoma nedoraslih otrok.

Šmarje pri Jelšah. Denarni zavodi podajajo v tem času račun o svojem delovanju v pretečenem letu in tudi trgovci sestavljajo svojo bilanco o zgubah in dobičku. Zakaj bi tedaj tudi župnije ne pogledale na svoje doživljaje zadnjih 365 dni? Že od nekdaj smo na Novega leta dan v cerkvi najbolj napeto poslušali, kar so nam o naših lanskoletnih dogodkih iz prižnice povedali. Nad 4000 prebivalcev nas je po naših hribih in dolinah, katere je preobilni dež tako pridno napajal, da nam je zrastle sicer veliko krme, da pa nam je prav temeljito skvaril veselo upanje na sadjapolno jesen ter nam iz grozdja opral vso sladkobo in se sedaj po furežih in gostijah precej kislo drži, ko zavživajo svoje vinogradniške pridelke. Krstov smo imeli 62, dva dečka več kakor deklic. Pa kaj to pomaga k našemu šte-

Reka Tibera je prestopila pred Rimom bregove in povzročila hudo poplavo.

Njemu ob strani je stal veliko mlajši zastavonoša Franc Čopora. Po poklicu je bil sodar in kmetski sin, silno močan, čeden ter srčen dečko. Tudi ta je nosil železno srajco in vrhu te oklep.

Ropoša je bil dvakrat oženjen. Prva žena Urša Lovrenčič mu je umrla kmalu brez otrok. Druga Magdalena Gaberc mu je podarila le enega otroka — hčerko Vido. Karl je bil tolikanj denarno podprt, da je pustil izobraziti edinko v varaždinskem samostanu. Tamkaj se je naučila: čitanja, pisanja in prejala boljšo podlago za bodočo gospodinj. Po očetu je podedovala veliko krepko postavo, po materi na vsakega prikupljivo učinkujoče oči z dolgimi trepalnicami. Krog usten ji je igral in na lahno plesal nasmešek nedolžnosti — najlepša cvetka iz vrta dekleškega obraza. Ropoševa Vida, dasi prva med trškimi dekleti po cvenku, izobrazbi ter obrazu, se ni odtegovala nobenemu delu. Bila je postrežljiva in nikdo ji ni mogel oponesti prezirljivega ponosa napram tovarišicam ali gruntarske ošabnosti proti služinčadi, najemnikom in dninarjem.

Se ne smemo čuditi, če je bila Vida pri teh lastnostih kot edinka vse na svetu materi in očetu. Star-

ša sta se zavedala, da bo dekle lahko izbiralo med fanti in da bo moral biti povsem po godu mladi Ropoša staremu.

Veržejke so govorile med seboj od tedaj, ko je izročil Ropoša strelcu Francu Čopori zastavo čete, da mu je izrekel s tem že v naprej pripravljenost: sprejeti ga za bodočega zeta. Naj je bilo s temi govoricami tako ali tako, istina je, da je bil mladelec Franc ob vsaki priliki pri Ropoševih. Pri nedeljskih obiskih cerkve mu je krasil mladeniška prsa šopek, katerega mu je podarila Ropoševa Vida. Da bi se bil kosal kateri drug Veržejec s Francem pri Vidi, ni bilo niti govora. Samo posebi je prišlo, odlikovanje z zastavonošo je še potrdilo javno mnenje celega Veržeja: na Ropoševini ne bo gospodaril ob Vidini strani nikdo drugi kakor Čoporov Franc.

Kaj je bil Franc Vidi in Vida Francu, o tem so kramljali večkrat Ropoševa mama Magdalena s svojim možem, predno sta zatisnila pozno zvečer od dela trudne oči.

se vrtijo ter plešejo ti Indijanci po cele dneve in noči, ker med plesom toliko ne občutijo pikanja.

— — — Odkod dobivamo steklene oči?

Glavni dobavitelj steklenih ali umetnih oči za cel svet je Nemčija. Leta 1922 so izvozili Nemci umetnih oči za 5 milijonov mark in l. 1923 celo za 14½ mil. mark. Splošna svetovna kriza je zmanjšala izvoz umetnih oči in je znašal tozadevni izvoz leta 1932 eno tretjino manj nego v predvojnem letu 1913. Nobene države na celem svetu ne najdemo, ki bi ne krila svoje potrebe na umet. očeh iz Nemčije.

(Dalje sledi.)

vilu, ko nam jih je pa neusmiljena smrt porabla šest več, kakor je bilo rojenih! Med 68 rajnimi sta dva moška več kakor žensk. Bog daj, da bi vseh 25 poročenih parov srečno živelo in lepo gospodarilo, pa tudi, da bi vsi župljani se tudi v novem letu tako zvesto držali evharističnega Kralja, kakor lani, ko so prejeli 28.000 sv. obhajil. Ponosni smo na svoje cvetoče Apostolstvo mož in na Marijino družbo ter jima želimo kremenito vztrajnost v dobrem. Naša kapela sv. Florijana v Stomaškem je dobila svoj zvonček, ki bi naj tudi Dolanom in Dragomilčanom veselo prepeval in žalostno tožil, dokler se svoječasnno v njihovo lastno kapelo ne preseli. Precej so se že vzbudili naročniki »Slovenskega gospodarja« in hitijo s celoletnim vplačevanjem, da ne zamudijo roka za zavarovanje stanovanjskih hiš. Znan mi je vrli mož, ki je te svote zbral pri 19 sosedih in jih na upravnništvo vposlal. — Največje in najboljše pa, kar smo tukaj lani doživeli, nam itak nikdar več iz spomina ne zgine in to je bila primicija g. Čakša v Orehku ter nad vse veličastni evharistični kongres vseh treh dekanij našega obširnega sreza na angelsko nedeljo. Srečni smo, da smo oboje doživeli.

Šmarje pri Jelšah. Zima, zima, bela vrh gore sedela, ka tako je pela, da Miškota iz Vrbovec bo vzela. Ustrašil sem se teh grozljivih besed, pobral sem šila in kopita ter jo urnih krač odkuril na tople zapeček. Tako Vam sedaj z njega naznanim par novic. Da smo imeli v resnici veliko snega, temu je bil priča sedaj že pokopani Andrej Jug iz Zadarž, ki bi bil skoraj našel smrt pod razvalinami svoje hišice, katero mu je sneg potlačil skupaj. Citatelji, evo Vam malo statistike! V sladke zakonski jarem se je lani vpreglo 25 parov. Kaj pa letos, bo li kaj veliko veselih gostij? Včasih je veljalo geslo: kratek predpust, veliko gostij. Kdo ve, kako bo pa letos? Nekdo je modroval, da gostije bi že bile, ko bi ne imela vsepovsod ta prešmentana griža svoje prste vmes. Pri nas v Šmarski dolini se je pojavil takozvani kurji tat, ki je baje kar pri eni hiši zmanjšal kurjo družino za 10 komadov. Dobro bi bilo, če bi mogel kdo takega dolgo-prstneža zalotiti pri njegovem nepoštenem poslu, da bi mu prav pošteno pomeril hlače po dolgem in povprek, da bi si potem zapomnil za vse življenje, kaj se pravi stegati roke po tuji lastnini.

Iz zagrebške torbe. Marsikaj neprijetnega se Slovincu lahko primeri po svetu, pa marsikaj, česar človek v daljni tujini ne bi doživel, se mu lahko pripeti za domačim ogrom. Tako se je primerilo te dni nekemu slovenskemu potniku iz Kočevja, da je bil na prav nelep način sprejet v Nikoličevi ulici v Zagrebu, češ, da Slovenci kričijo »heil Hitler«, da on »ne kupi ničesar od nobenega Slovinc«. Najbrž je to bila židovska kri, ki je tako zavrela, vsaj ime kaže na to. — Rešilna postaja je objavila statistiko svojega dela v preteklem letu, ki izkazuje kakih 6000 voženj rešilnega avta. Nekaj sto je — pač razumljiva stvar — bilo prete-pov z epilogom v bolnici in na pokopališču, skoro 200 poskušanih samomorov, največ pa seveda prometnih nesreč, ki se jih največ zgodi v soboto in v nedeljo, kot izkazujejo podatki. — Na Savi se vrše dela na izboljšavanju nasipov. Delo je sicer tudi samo potrebno, še bolj pa so potrebni zasluzka delavci in je glavni namen tega dela pač ta, da se nekoliko omili brezposelnost. Seveda niso plače ravno sijajne. Pa se je zgodilo te dni, da so nekateri delavci napravili nemir. — Še je citateljem v spominu gonja, ki se je otvorila proti jezuitom, s predlogom, da se izženejo iz naše dr-

ODPRTE OZEBLIJNE

ter zastarele rane na nogah in rokah gotovo in hitro zacelijo z izkušenim zdravilom »Fitonina«, steklenica 20 Din v apotekah. S pošt-nim povzetjem 2 steklenici 50 Din. Poučno knjižico br. 18 brezplačno pošlje Fiton dr. z o j., Zagreb I—78.

žave. Znano je, da so očetje jezuiti v Zagrebu jako zaslužni za versko življenje, da imajo močne organizacije za vse stanove in vrše veličansko apostolsko delo v mestu, kjer sama svetna duhovščina niti z daleč ne bi mogla biti kos silnim nalogam modernega dušnega pastirstva v vele mestu. Seveda se to raznim framonom nič kaj ne dopade, zato so se vr-gli v boj proti njim, a v ta boj so šli z za-kritim obrazom. Iz zgodovine so našli neko »afero iz Požege«, s katero so dokazovali je-zuitom nemoralnost in celo trdili, da so bili radi »zloglasnih dogodkov« izgnani iz dežele. Sele Madžari da so jim spet dopustili, da so se vrnili. Khuen-Hedervary. Ko pa so bili bo-jevita gospoda pozvani, da naj te trditve do-kažejo, se je na ponovni poziv dr. Šimraka komaj izmotalo iz njihovega srca, da obdolži-tev »ni točna«. V nedeljski številki je »Hrvat-ska straža« dokazala, da je zagrebška mason-ska loža delo budimpeštanske ljubezni za do-brobit Hrvatov osnovana prav s tem name-nom, da bi pomagala ubijati hrvatsko narodno zavednost, ki se je tedaj, po letu 1890 začela krepiti. Tako je torej prostozidarsko jugoslo-vanstvo. Prireditel in zabav, veselih in resnih, je Zagreb poln. Seveda moramo k temu tudi Slovenci doprinesiti svoj del. Slomše-kovo prosvetno društvo je priredilo dne 7. t. m. igro »Pri kapelici«. Igra je prav lepo us-pela. Posebno Jurček se je obnesel, da je bilo kar veselje. Igralci so od vseh strani sloven-ske zemlje. Največ pa jih je dal Vič. Kateri Vič pa? Oni pri Ljubljani? Da, ta in celo več kot Ljubljana sama! Dal je režiserja g. Er-javca, dal je celo družino Mandičev. Pa so tudi Mariborčani in Bizeljci in iz Goriškega. — Danes v nedeljo ima Zagreb zopet »mač-ka«. V tem smo namreč goreči, da silovestro-vanje dvakrat praznujemo. Od prvega se je svet že oddahnil, zato je bilo kar dobrodošlo novo, pravoslavno silvestrovanje.

Koledar Slov. gospodarja je pošel!

**Toda lahko zopet izide, ako se prihlasi
vsaj 500 naročnikov!**

Priporočamo torej vsem, ki res ho-čejo vzeti ta koledar, da se sedaj odlo-čijo. Mi moramo koledar na novo sta-viti, zato se moremo odločiti za novo izdajo samo pod pogojem, ako dobimo vsaj 500 naročnikov. Obračamo se tem potom na naše prijatelje in zaupnike, ki so koledar že imeli kedaj v razpro-daji, da zberejo naročila. Koledar ima tako bogato vsebino, da je bil ves raz-prodan in moramo sedaj pripravljati drugo izdajo. Tudi prosimo, da bi se zglašili gg. trgovci, ki bi ga vzeli v pro-dajo. Kdor ga bo vzel gotovo količino v prodajo, ga bo dobil po primerni ce-ni in poleg tega še brezplačen inserat v primerni velikosti v »Slov. gospodar-j«. Vsako leto so hranilnice naročile koledar, tudi letos ga naj, pa dosedaj še ni bilo dosti priglasov.

Do konca tega meseca bomo zbirali naročila in nato za ono število, ki se

bodo priglasili, dali koledar v tisk. Ko-ledar ni taka stvar, ki bi se lahko še drugo leto prodajala, zato se mora tis-kati le toliko, kolikor je naročnikov. Vpošljite nam torej naročilo čimpreje. Naročilo je poslati z besedilom:

Podpisani naročam obvezno izvo-dov koledarja »Slovenskega gospodar-ja«, vezanega v celo platno s svinčni-kom. Pošljite mi položnico, da vam do-pošljem denar.

Moj naslov:

Na naslov:

TISKARNE SV. CIRILA, MARIBOR.

Sveče za cerkev in doma!

Pravočasno pred Svečnico kupite si sveče! Za cerkveno rabo se izvršujejo sveče pod točnim nadzorstvom v naši svečarni, zato lahko prevzamemo jam-stvo, da odgovarjajo predpisom svete Cerkve.

Cerkveni ključarji in drugi, ki vodi-jo nakup cerkvenih sveč, se naj ogla-sijo pri nas, da si blago pregledajo. — Cene so zelo ugodne.

Priporoča se:

TISKARNA SV. CIRILA, MARIBOR,
Koroška cesta 5.

Poblaznela očelova lju-bezen.

Pred štirimi leti je umrl v grški pre-stolici v Atenah neki Vazilij Spiru, mož zelo temne preteklosti. Govorili so, da je v nočeh odpiral grobove po pokopa-liščih in ropal mrtve.

Smrt ravnateljevega otroka.

Med najbolj znamenite osebnosti v Atenah je spadal Janez Vogassari, rav-natelj narodne banke, ki se je oklepaj z neverjetno ljubeznijo svoje družine in posebno še hčerke Mimice. Deklica je bila krasotica, pač pa ne zdrava. Ko je podlegla pred štirimi leti jetiki, so se bali, da oče Vogassari ne bo prebolel otrokove smrti. Ravnatelj je pustil umrlo balzamirati od znamenitih zdra-vnikov in truplo so položili v cerkvi na mrtvaški oder. Cele Atene so se dre-njale k odprti krsti, da bi občudovale ljubezen, katero je skazoval žalostni oče mrtvemu otroku. Slednjič so de-klenco položili v kameniti grob 863 13. drevoreda. Oče sam je zaklenil železno ograjo in vtaknil v žep srebrni ključ od grobnice.

Mrljč pred grobnico.

Drugi dan po pogrebu so našli pred grobnico deklice mrtvega moškega. Znaki so kazali, da je bilo vlomljeno v grobnico. Policija je poklicala bančnega ravnatelja. Odklenil je vrata v grob, vstopil in izpovedal, ko se je vrnil, da je znotraj vse v redu. Ko so si hoteli ogledati grobnico še policijski uradni-ki, jih je bankir prosil, naj ne žalijo njegovih čuvstev. Policisti so obmolk-nili pred mogočnim gospodom in so ga samo opozorili, naj bi boljše zavaroval dragocenosti rajne. Ravnatelj je dal na to vhod celo zazidati.